

VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA
PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Stupeň vzdelania:	ISCED 1, primárne vzdelávanie
Názov ŠkVP	ŠkVP pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím
Dĺžka štúdia	9 rokov , variant A
Vyučovací jazyk	slovenský
Študijná forma	denná

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej , emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,

- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

V doložke vysvedčenia uvádzame: Žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.

Spôsob ukončenia štúdia: Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie.

Doklad o dosiahnutom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou: Žiak získal primárny stupeň vzdelania.

Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti. Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- ✓ pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- ✓ vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- ✓ rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- ✓ vie samostatne písomne komunikovať (nakol'ko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie)

- ✓ využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- ✓ získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- ✓ chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- ✓ chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- ✓ rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- ✓ váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- ✓ správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ✓ cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- ✓ má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr, uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Začlenenie prierezových tém

Súčasťou obsahu vzdelávania na úrovni primárneho vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Prierezové témy majú podporovať proces integrácie učiva jednotlivých školských predmetov, vymedzujú aktuálne trendy súvisiace s premenami súčasnej spoločnosti. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými akciami školského klubu detí, v rámci činnosti záujmových útvarov, či rôznymi mimoškolskými aktivitami. Tieto formy rôzne kombinujeme a aktualizujeme (návštevy tematických divadelných predstavení, školské výlety, podujatia

organizované v spolupráci s knižnicou a pod.) Nevyhnutnou podmienkou účinnosti

prierezovej tematiky je použitie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo výchove a vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní osobnosti žiakov s mentálnym postihnutím.

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program do vyučovacieho procesu tieto prierezové témy:

- ✓ Osobnostný a sociálny rozvoj
- ✓ Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ✓ Enviromentálna výchova

- ✓ Mediálna výchova
- ✓ Multikultúrna výchova
- ✓ Regionálna výchova a ľudová kultúra
- ✓ Dopravná výchova
- ✓ Ochrana života a zdravia
- ✓ Finančná gramotnosť
- ✓ Výchova k ľudským právam
- ✓ Protidrogová prevencia.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Téma vytvára priestor na realizovanie medzipredmetových vzťahov, prelína sa všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov, ich individuálne psychosociálne a vývinové charakteristiky so zreteľom na ich aktuálne problémy a každodenný život. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Osobnostný a sociálny rozvoj integrujeme do vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia, Človek a spoločnosť, Človek a hodnoty, Zdravie a pohyb.

Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch: vlastiveda, náboženská výchova, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie sociálnych zručností, telesná výchova.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak porozumel sebe a iným; optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií; uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej; osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich

predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce; získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti; v získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov; v uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti. V našich podmienkach sa prvky danej témy včleňujú do týchto vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova, telesná a športová výchova. Škola je v rámci danej témy celoročne aktívna – zapájame sa do separovaného zberu, organizujeme zber papiera. Koordinátor environmentálnej výchovy organizuje aktivity pre žiakov zamerané na poznávanie životného prostredia a na výchovu k jeho ochrane.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak: v osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie; v rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody; v rozpoznal hlavné

charakteristiky rôznych druhov životného prostredia; v poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia; v aktívne sa podieľal na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia; v správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie. Žiaci s mentálnym postihnutím sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Mediálnu výchovu ako prierezovú tému sme zaradili do ŠKVP ako súčasť obsahu vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a hodnoty, Umenie a kultúra. Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova. Vyučovanie mediálnej výchovy vychádza z osobných skúseností detí s masovými médiami v roli poslucháča, diváka, čitateľa (internet, televízia, tlačené médiá atď.) Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak: v uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; v pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; v objavoval v nich to hodnotné, pozitívne formujúce jeho osobnostný a profesijný rast; v uvedomil si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať; v osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov; v dokázal primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá; v nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva. Prvky danej výchovy sú včleňované do tematických plánov jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, biológia, geografia, dejepis, občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak: v rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti; v spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; v akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu; v uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä v predmetoch: vecné učenie, vlastiveda, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova, pracovné vyučovanie. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak: v rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu; v vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine; v rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Danú tematiku začleňujeme najmä v rámci predmetov vecné učenie, vlastiveda, telesná a športová výchova. Výučba sa uskutočňuje v

objekte školy, počas vychádzok do blízkeho okolia školy. Prvky danej výchovy sú včleňované do jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, fyzika, slovenský jazyk a literatúra, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak v rámci svojich individuálnych možností a schopností : v pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni; v osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...); v pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla; v uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Prvky prierezovej témy sa včleňujú do vyučovacích predmetov: telesná a športová výchova, vecné učenie, vlastiveda, biológia, geografia, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku, slúžia na praktické osvojenie si učiva. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak: v rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie; osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane; v pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života; v vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci; v osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode; v rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. Medzi najpálčivejšie problémy dnešnej doby patrí vysoká miera nezamestnanosti, s čím súvisí zlá ekonomická situácia, znižovanie

životnej úrovne mnohých ľudí, nedostatok financií na zabezpečenie základných životných potrieb. Zvyšovanie počtu ľudí žijúcich na hranici chudoby často súvisí aj s nedostatočnou schopnosťou narábať s vlastnými financiami. Ľudia často nevedia zvážiť a reálne zhodnotiť finančnú situáciu, v ktorej sa nachádzajú, neodhadnú riziko, nemyslia na budúcnosť a dostávajú sa do ťažkých často neriešiteľných finančných situácií. Oblasť FG sa našich žiakov úzko dotýka. Mentálne postihnutí žiaci majú skreslené predstavy o živote a my im chceme ponúknuť reálnejší pohľad na život, konkrétnu predstavu. Pomôcť im meniť postoj k životu a pripraviť ich na rôzne životné situácie. Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom aktivít koordinátora pre finančné vzdelávanie. Témy finančnej gramotnosti aplikujeme do tematických výchovnovzdelávacích plánov jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, slovenský jazyk a literatúra, matematika, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, pracovné vyučovanie.

Výchova k ľudským právam

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť. Zmyslom dosiahnutia (naplnenia) cieľov výchovy a vzdelávania k ľudským právam je, aby žiaci rozumeli najdôležitejším pojmom v tejto oblasti a osvojili si ich ako hodnoty, ktoré budú usmerňovať ich správanie. Základné poznatky a vedomosti by si žiaci mali osvojiť veku primeranou formou na aplikačnej úrovni prostredníctvom vlastného prežívania a skúsenosti. Pri výučbe problematiky ľudských práv budeme používané také organizačné formy a metódy výchovy a vzdelávania, ktoré budú založené na aktivite žiakov. Takýmito participatívnymi a interaktívnymi metódami sú napríklad zážitkové učenie, kooperatívne učenie, rolová simulácia, brainstorming, bzučiacie skupiny, asociačné metódy, tvorivé používanie textov, otvorená a úprimná diskusia medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi navzájom, rôzne psychohry a ďalšie aktivizačné metódy. Spomínané metódy zároveň umožňujú individuálny prístup k jednotlivým žiakom a osvojovanie si poznatkov a pojmov veku primeranou formou. Sú dôležitým nástrojom rozvíjania sociálnych zručností a psychosociálnych vlastností žiakov.

Protidrogová prevencia

Prevencia drogových závislostí je jednou z hlavných výchovných priorít školy. Výchovnovzdelávací proces zameriame na podporu kvality života, prosociálnu orientáciu jednotlivca, zdravý životný štýl, podporu duševného zdravia a ochranu vlastného zdravia. Koordinátor drogovej prevencie monitoruje,

koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu protidrogovú výchovu na škole, spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a vychovávateľkami školského klubu detí. Plánovaná činnosť je zameraná predovšetkým na primárnu prevenciu, pomocou ktorej chceme predchádzať sociálno-patologickým javom, rizikovým faktorom a situáciám. Osobitnú pozornosť venujeme žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Hlavné metódy a formy práce: v rozhovory, besedy, organizovanie zábavno-náučných a športových popoludní, súťaže, v vhodné využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch, v práca na triednických hodinách a v záujmových útvaroch mimo vyučovania, v práca s internetom a počítačovými programami, návšteva webových stránok s protidrogovou tematikou, v nástenky, plagáty, výstavy, v prosociálna činnosť, v monitorovanie správania žiakov, v rozhovory s rodičmi a pod. Vo všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti a individuálne schopnosti žiakov s mentálnym postihnutím, ich záujmy, ako aj ich rodinné prostredie. Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom aktivít koordinátora, prvky danej výchovy sú včleňované do jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, biológia, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie. Hlavné ciele tejto témy sú: v Zabezpečiť primárnu prevenciu drogových závislostí a iných sociálnopatologických javov. v Pravidelne monitorovať zmeny v správaní detí. Vo všetkých ročníkoch priebežne sledovať žiakov a prostredníctvom vhodného učiva ich viesť k prevencii proti užívaniu drog a eliminovať nežiaduce návyky. v Zistiť postoje žiakov ku konzumovaniu návykových látok, k závislostiam. Mladí ľudia musia slobodne urobiť vhodnú voľbu bez toho, že by boli pod vplyvom vrstovníkov. v Viesť žiakov k asertívnemu správaniu, aby boli schopní povedať "nie" drogám i alkoholu bez toho, že by stratili priateľov, a aby rovesníci rešpektovali ich rozhodnutie neužívať chemikálie. Vzbudiť záujem žiakov o šport v čase osobného voľna, zabezpečiť žiakom bohatú ponuku záujmovej činnosti v rámci krúžkov, poskytnúť žiakom viac informácií o drogovej prevencii. v Predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie a iným prejavom intolerancie. v Chrániť deti pred fyzickým násilím, psychickým týraním prípadne sexuálnym zneužívaním v Prispievať k príjemnej a priateľskej atmosfére a upevňovať pocit spolupatričnosti v triedach. v Vytvárať priestor pre činnosť záujmových krúžkov a organizovať spoločenské podujatia v čase mimo vyučovania, predchádzať kriminalite a ponúkať tvorivé činnosti k zmysluplnému využitiu voľného času.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových

kompetencií.

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy

Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM

MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY			
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI			
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ			
	ROZVOJ KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ			
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA			
	INFORMATIKA			
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE	FYZIKA	CHÉMIA	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA	DEJEPIS	GEOGRAFIA	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSTVO			
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA		VÝTVARNÁ VÝCHOVA	
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA			

Rámcový učebný plán – pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet /ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
---------------------------	------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Jazyk a komunikáci a	slovenský jazyk a		8	8	7	6	6	5	5	5	
	literatúra		1	0	1	1	1	1	0	0	
Matematika a práca s informácia mi	matematika		4	4	4	4	4	4	4	4	
				0	1	1	1	1	1	1	
	informatika					1	1	1	1	1	
Človek a príroda	vecné učenie		1	1							
				1							
	fyzika							1	1	1	
	chémia									1	
	biológia								1	1	1
									1		1
Človek a spoločnosť	vlastiveda				2	2	3				
	dejepis								1	1	1
	geografia								1	1	1
občianska náuka								1	1	1	

Človek a hodnoty	etická / náboženská výchova		1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	pracovné		2	3	4	4	4	4	4	4
	vyučovanie		1	1		1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1
			1	1	1	1	1		1	
	hudobná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova		2	2	2	2	2	2	2	2
									1	1
Spolu povinná časť			19	20	21	22	23	24	24	25
Voliteľné hodiny			4	4	4	4	4	4	4	4
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny			23	24	25	26	26	28	28	29

Vo výchovných predmetoch sa žiaci vzdelávajú podľa ŠVP - ISCED1 – primárne vzdelávanie

Zameranie všetkých navýšených hodín je bližšie určené v každom predmete. Navýšené hodiny je prípadne možné upravovať podľa potrieb jednotlivých žiakov.

Hodnotenie žiakov

Pri hodnotení žiaka postupujeme podľa Metodického pokynu č.19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia a klasifikácie sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými obsahom vzdelávania, osvojené kľúčové kompetencie vymedzené v príslušnom vzdelávacom programe, usilovnosť, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích výsledkov žiakov poskytujú žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o zvládnutí učiva, o jeho pokrokoch a zároveň ho povzbudzujú do ďalšej práce. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický, fyzický a zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učiteľ posudzuje výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti a záujmy. Vedomosti a zručnosti žiakov sa preverujú pomocou písomných, praktických a grafických prác, didaktických testov, pravopisnými rozsvičkami, diktátmi, frontálnym, súhrnným a individuálnym skúšaním, praktickými zručnosťami, a pohybovými činnosťami. Priebežné hodnotenie žiakov motivuje, povzbudzuje do ďalšej práce, poskytuje možnosti zmeniť prístup, ktorý povedie k odstráneniu nedostatkov. Okrem hodnotenia známku hodnotíme žiakov slovné a vedieme ich k sebahodnoteniu. Slovné hodnotenie je pre žiaka motivujúce, odhalí klady a nedostatky a poukáže na jeho možnosti a rezervy. Zmyslom slovného hodnotenia je odstránenie prípadného stresu z klasického hodnotenia výkonov známku.

Podklady pre klasifikáciu a hodnotenie žiaka učiteľ získava počas celého školského roka:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové),
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka s osobitným zameraním na manuálnu zručnosť a na celkovú vyspelosť,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami, podľa potreby s odbornými zamestnancami centra špeciálno-pedagogického poradenstva, so všeobecným lekárom pre deti a dorast,
- f) rozhovormi so žiakom a zákonným zástupcom žiaka. Prioritou všetkých pedagógov je, aby žiaci navštevovali školu s radosťou, naučili sa otvorene vyjadrovať svoje názory, ku každému dieťaťu

pristupovali individuálne a diferencovali výuku podľa jeho potrieb. Viac ako na množstve osvojených poznatkov a zručností záleží na ich trvalosti a prepojenosti s praktickým životom.